

Tieto ja tiedonhallinta sosiaalihuollossa –koulutus

Aika: 23.08.05 ja 20.09.05 Kuopio

Tausta

Koulutuksen markkinointikirjeessä lainattiin Heli Sahalan tekstiä raportista "Tietoteknologian käytön edistäminen sosiaalihuollossa" (STM monisteita 2005:1). "Sosiaalialan omat tietotarpeet ovat viime vuosina nousseet keskusteluun: miten sosiaalialan työtä kuvataan, millaisia yhteisiä käsitteitä ja termejä käytetään, millaista tietoa omasta työstä ja sen vaikutuksista tarvitaan työn kehittämiseen, mitä tietoja tarvitaan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen, millaisten tietojen perusteella verrataan kuntien ja muidenkin palvelujen tuottajien palveluja ja niiden kustannuksia ja vaikuttavuutta. Määrällinen, valtakunnallisten tilastojen tieto ei riitä työn ja palvelujen kehittämiseen. Näiden tietotarpeiden määrittely ja tietojärjestelmien hyödyntäminen niihin vastaamisessa on keskeinen haaste koko sosiaalialan kehittämiseksi."

Kohderyhmä

Koulutuksen kohderyhmäksi määriteltiin Pohjois-Savon sosiaalitoimen johtavat viranhaltijat ja keskeisten vastuualueiden esimiehet sekä kunnan atk-vastaavat. Ihanteellisena nähtiin, jos mahdollisimman monesta kunnasta koulutukseen osallistuisi sekä sosiaalitoimen että atk-puolen edustaja.

Tavoitteet määriteltiin suhteellisen kunnianhimoisesti

* Kehitystavoitteet

1. Sosiaalialan tietohallinnon osaamisen taso nousee
2. Alueellinen yhteistyö ja verkottuminen eri kumppaneiden kanssa edistyy

* Välittömät tavoitteet

1. Osallistujat hallitsevat tietohallinnon keskeisimmät asiat
2. Kuntien yhteistyönä syntyy alueellisia kehittämishankeaihoita
3. Kunnan henkilöstön tietotekniset koulutustarpeet selkiytyvät

Toteutus

Koulutusta suunniteltiin yhteistyössä ISO:n ja Kuopion yliopiston terveyshallinnon ja -talouden laitoksen kanssa.

Ennen ensimmäistä koulutuspäivää osallistujat saivat ennakkotehtävän, missä osallistujia pyydettiin kuvaamaan omaa näkemystä tietohallinnosta, millaisia kehittämistarpeita näkee oman organisaation tietohallinnossa sekä mahdollisia oman organisaation hyviä tietohallintokäytäntöjä ja toiveita koulutukseen.

Koulutuksen ohjelma

1. päivän teemana oli tiedonhallinnan nykytila sosiaalihuollossa

- Tietojohtaminen käsitteenä ja esimerkkejä käytännössä
- Tiedonhallinnan keskeisiä erityispiirteitä sosiaalihuollossa
- Tietoarkkitehtuurin käsite ja sisältö lyhyesti
- Tietohallintokehitystä ohjaavat valtakunnalliset linjaukset ja toimijat
- Osallistujien kysymykset ja näkemykset: "Arkista tiedonhallintaa"
- Tietohallinnon tila Itä-Suomessa 2004 kyselyn läpikäynti

Päivän kouluttajana toimi lehtori Sirpa Kuusisto-Niemi Kuopion yliopiston Terveystieteiden ja –talouden laitoksen sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusohjelmasta ja "kommentaattorina" sosiaalialan kansallisen kehittämishankkeen tietoteknologiahankkeen asiakastietojärjestelmäosion projektipäällikkö Pekka Kortelainen Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta.

Päivän palaute oli hyvin positiivista. Luennoitsijaa kiiteltiin asiantuntevaksi ja selkeäksi ja päivästä saatiin selkeää perustietoa. Ensimmäisen päivän loppukeskustelussa toivottiin toiseen päivään prosessien mallinnuksen käytännön kokemuksia ja käynnissä olevien hankkeiden esittelyitä. Toisen päivän ohjelma muokattiin näiden toiveiden pohjalta. Välitehtävänä osallistujia pyydettiin miettimään, miten voisi hyödyntää tietohallinnon eri osa-alueita omassa työssä.

Toisen päivän ohjelma alkoi Pekka Kortelaisen kansallisen sosiaalialan kehittämishankkeen tietoteknologiaosion esittelystä (hankkeen tavoitteet ja organisointi, asiakastieto, rakenteinen tieto jne). Lounaan jälkeen jatkoivat suunnittelija Maarit Pirttijärvi sosiaalialan työprosessien mallinnuksesta Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksessa. Iltapäivällä järjestelmävastaava Rauno Ketomäki ja projektipäällikkö Erja Heikkinen kertoivat Kainuun Aluetieto – hankkeesta. Koulutuspäivien materiaalit löytyvät ISON nettisivuilta <http://www.isonetti.net/tietoteknologia/tietoteknologia.html> . Myös toisen koulutuspäivän palaute oli hyvin myönteistä.

Arviointia

Koulutuksen sisällöt ja järjestelyt onnistuivat hyvin. Pienoista pettymystä tuotti osallistujien vähäinen määrä: ensimmäisessä päivässä 14 henkilöä ja toisessa 10. Ilahduttavaa oli, että muutamasta kunnasta osallistui sekä sosiaalijohtaja että atk-vastaava.

Koulutuksen tavoitteista ensimmäinen eli osallistujat hallitsevat tietohallinnon keskeisimmät asiat oletettavasti saavutettiin. Sen sijaan toinen tavoite alueellisten kehittämishankkeiden syntymisestä kuntien yhteistyönä jäi hyvin ajatukselliselle tasolle. Koulutusta suunniteltaessa ajateltiin, että valtaosa Pohjois-Savon sosiaalijohtajista osallistuu koulutukseen ja silloin voidaan edistää em. tavoitetta. Koulutus ei saavuttanut suoranaisesti myöskään asetettua kolmatta tavoitetta eli kunnan henkilöstön tietoteknisten koulutustarpeiden selkiyttämiseen, mutta koulutuksen voi nähdä antaneen välineitä sen saavuttamiseksi.

Jatkossa toivottiin koulutusta tietosuojasta ja –turvasta, rekisteriselosteista, hankinnoista ja mallinnuksesta.